

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

Predplatná cena :	Zodpovedný redaktor :	Redakcia a vydavateľstvo :
Na celý rok -- -- 4 koruny -- hal.	Dr. ALEXANDER ERNSZT,	Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. str.
Na pol roka -- -- 2 " -- "	páp. komorník.	sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
Na štvrt' roka... 1 " -- "	Majiteľ a vydavateľ :	ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
<i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i>	JÁN MOLNÁR.	Rukopisy sa nazpáť nedávajú.

VÍTAJÚCI OHLAS

ku čti osvieteného a najdôstojnejšieho pána grófa Vilhelma Batthyányiho, arcipastiera a Otca biskupstva nitrianskeho z príležitosti skládania jeho prisahy.

Keď po zime jarnie slnko sa zjavi:

Tma a studeň, sňah a lady pominú,
 Leskom svojim všetko zo sna prebudí

A prikryje pole-lúky kvetinou...

Tak aj našej dieceske prišla jar,

Prišiel kňazom i veriacim deň slavný,

Aby sa ním nový život započal

A priniesol hold novému Otcovi.

Dnes na hrade milej Nitry ovieva

Miesto smutku, prapor červeno-modrý,

Radostou plní zarmútené srdca

Hlas nadšený zanáša sa v povetrí:

Že od dvesto rokov v hrade Nitrianskom

Čo Bestertus arcipastýr prebýval,

Mladšieho biskupa na tróne svojom

Eud veriaci ešte ani raz nemal.

Apoštol mladý, nadejou plný, vstúp naň!

Mladosť Tvoja nech Ťa preto nehatí,

Duchom svätým si povolán, pomazan,

On dá k správe dostatočnej milosti.

Tvoj trón nech Cirkvi ku sláve skveje sa,

Nech vždy horlí za česť vlasti Tvé srdce!

Na vzájom však nech to dajú nebesa:

«Pútať k sebe všetky srdca veriace!»

Bez lásky je smutný život človeka,

Je prielohom neúrodným na zemi.

Láska Tvojho otcovského srdca

I kamenné srdca nechže zúrodni!

Hlásaj a rozširuj kráľovstvo lásky,

Jazykom ohnivým viery Kristovej

Ako si to činil v čase birmovky,

Neznajúc oddychu v práci apoštolskej.

Na strome slavných predchodcov Ťa vita

Pestrý sbor kňazov, veriaceho ľudu,

Ktorým ukazuje cestu do neba

Tvoja živá viera, láska ku Kristu!

Vek náš proti Bohu taký boj vede,

Jehož nárůživosť zákon znať nechce

Veď nás proti vlnám bezbožným smele,

«Keď Boh s nami!» my zvíťaziť musíme.

Hrad Nitry i trón, ktorý si zaujal,

Už videl z Tvojich pokrvných jedného;

Bár by si v šlapajách jeho vždy kráčal,

Nasledoval oduševnenosť Jeho,

Loď Cirkvi medzi Scyllou a Charibdom

Bezpečne v tom čase rídil, spravoval:

A včul Ty ju ríd tiež bezpečným smerom

Ako Ti to sám Boh ríditi prikázal.

Iný z Tvojich predkov preslavným sa stal,

Jehožto srdce gulky prerazily;

Ktorý mučenníctvom za vlasť podujal

Nímž si postavil pomník večne živý!

V obete jeho patrná je láska,

A bárs už dávno hrob jeho prach kryje:

Obet Tvoja na rany Jeho srdca

Jedine hodnou, smernou náhradou je.

Tešte sa teda kňazi a veriaci!

Deň radosti pre vás práve dnes nastal,
Cíťte teplotu tohoto dňa vždycky,

Boh vám znovu dobrého Otca poslal.
On od matky dobrej má srdce zlaté,

Ku stísneným vždy útrpnosťou plné;
Že lásku má aj k nám, na kríž prsty klade,
«Na zdar!» mu zo srdca všetci volajme.

O Bože verný, kráľu večnej slávy!

Živ Arcipastýra na mnohé letá,
Nech život jeho vždycky činnosť javí,

Nech pod správou Jeho, Cirkve prekveta!
Vzdial od srdca jeho trnie bodlavé,

Nech rídi loď šťastne cez zbúrené more;
A keď i posledná vlna utichne:

Koruna slávy nech sa mu dostane!

Sujánszky.

Uspechy Katolíckej Ludovej Jednoty.

Dedič trónu na Katolícku Ludovú Jednotu.

Organizácia Katolíckej Ludovej Jednoty mesta Temesvár z príležitosti posledne vydržiavaného slávnostného shromaždenia jej, holdujúce pozdravenie upravila na svätého Otca pápeža Piusa X., na dediča trónu arciknieža Franca Ferdinanda a na ministra kultu grófa Jána Zichyho.

Dedič trónu arciknieža Franc Ferdinand, predsedníctvu Katolíckej Ludovej Jednoty poslal nasledujúcu odpoveď:

Za holdujúce pozdravenie poslané z príležitosti odobierania sa od milovaného arcipastiera, Katolíckej Ludovej Jednote vyslovujem vrelé vďaky. Franc Ferdinand, arciknieža.

Shromaždenia.

Katolíckej Ludovej Jednoty shromaždenia, po krajoch slovenských najnovšie vydržiavané boli na nasledujúcich miestach:

Berzseny. (Brezany nitr. stol.) Veľké shromaždenie vydržiavané 2. apríla, ku ktorému dostavili sa mnohí aj z obcí *Nádassér*, *Právenecz* a *Pollusz*. Po zahájajúcej reči, ktorú povedal horlivý miestny farár *Ignác Lukács*, ciele a účinkovanie Jednoty v pekných prednáškach vysvetlovali: *Koloman Brestyenzsky* a tajomník zo

strediska *Augustin Gramantik*. Počet jestvujúcej tu Jednoty zo 70. poriadku na 110 členov.

Lazany (nitr. stol.) Shromaždenie 2. apríla vydržiavané zahájil horlivý miestny farár *Ján Murgasz*. *Koloman Brestyenzsky* a tajomník zo strediska *Augustin Gramantik* povedali pekné reči o potrebnosti sdužovania a vzdelávania sa na čo do Jednoty vstúpilo 76 členov.

Privigye. (Prievidza nitr. stol.) Veľkolepé shromaždenie zariadilo 500 údov miestnej organizácie 9. apríla na priestrannom dvore tunajšieho katolíckeho kruhu. *Ján Jávorka* horlivý miestny kaplán zahájil shromaždenie dlhšou poučnou rečou, v ktorej poukárал na to, že naši nepriatelia nie bez príčiny usilujú sa soštatniť naše katolícke školy, z čoho katolíckej cirkvi hrozí veľké nebezpečenstvo. Pochvalne známy ľudový rečník *Koloman Brestyenzsky* s oduševnenosťou rečnil o tom, ako sdužujú sa proti nám naši nepriateli, potrebné je teda aby sme aj my katolíci krčovite spolu držali. *Augustin Gramantik*, tajomník Katolíckej Ludovej Jednoty k tomu povzbudzoval prítomných, aby usilovne čítali sošity a kalendáre Jednoty, pretože bez tohoto Katolícka Ludová Jednota nemôže dosiahnuť jej šlachetné ciele. Konečne so všestranným oduševnením prijatý bol návrh *Kolomana Brestyenzskyho*, namierený proti povýšeniu poplatkov od dedičstva. S tým zakončilo sa shromaždenie v najkrajšom poriadku.

Agitacionálna cesta v liptovskej stolici.

Ján Bartos tajomník Katolíckej Ludovej Jednoty prítomne zakončil prvú jeho cestu po území liptovskej stolice, pri čom shromaždenia vydržiavané boli na nasledujúcich miestach:

Štrba. V shromaždení vydržiavanom 2. apríla Katolícku Jednotu vysvetlovali: horlivý mirstny farár *Ondrej Jenő*, tajomník *Ján Bartos* a batisfalvanský horlivý farár *Edmund Schürger*. Ku Jednote prihlásilo sa 36 členov.

Hybbe. Dňa 3. apríla vydržiavané shromaždenie, v ktorom za všestrannej pozornosti oduševňujúce reči povedali: horlivý dekan-farár *Anton Klincsik* a tajomník Jednoty *Ján Bartos*, po čom Jednota utvorená bola a prihlásilo sa ku nej 24 členov. V shromaždení boli prítomní farári *Michal Mihálik*, *Anton Cserny*, *Béla Tesch-*

ler, kaplán Jozef Szlaniczay, učiteľia Jozef Hajduk a Vendel Sztolárik.

Lipt. sv. Ján. Vo veľmi podarenom, dňa 4. apríla vydržiavanom shromaždení Katolícku Jednotu vysvetlovali: horlivý farár Anton *Cserny* a tajomník zo strediska Ján *Bartos*. Do Jednoty vstúpilo 48 členov.

Lipt. Trnovec. Horlivý farár Ludvik *Illetsko* zahájil 5. mája vydržiavané tu shromaždenie, v ktorom Ján *Bartos* tajomník zo strediska v dlhšej reči vysvetloval Jednotu. Úvažnú reč povedal tiež i gazda Matej *Balco*. V shromaždení prítomný bol aj učiteľ Rudolf Szajták. Do utvorenej Jednoty vstúpilo 76 členov.

Kvačany. Za predsedníctva horlivého farára Leopolda *Sztenó* vydržiavané tu bolo oduševnené shromaždenie 6. apríla. O potrebnosti Katolíckej Ludovej Jednoty veľmi peknú reč držal tajomník zo Strediska Ján *Bartos*, na čo počet členov z 21 poriastol hneď na 65. V shromaždení prítomní boli: učiteľia Ondrej Láng, Jozef Csernota, rychtár Ján Klepács a podrychtár Michal Hajurka.

Velké Borové. Utvorujúce shromaždenie vydržiavané tu bolo 7 apríla. Katolícku Jednotu zapalistými rečami vysvetlovali: horlivý farár Jozef *Brtko* a tajomník zo strediska Ján *Bartos*. Ku Jednote prihlásilo sa 22 členov.

Hutty. Dňa 8. apríla vydržiavané utvorujúce shromaždenie peknou rečou zahájil horlivý farár Franc *Duja*. po čom tajomník zo strediska Ján *Bartos* vysvetloval Jednotu. V shromaždení súčasťnili sa aj okresný notár Béla Millán a náčelník pošty Michal Kapitán. Do Jednoty vstúpilo 31 členov.

Velký Bobrovec. Početne navštviené, 9. apríla vydržiavané shromaždenie oduševňujúcou rečou zahájil horlivý dekan-farár Jozef *Kraszna*, za čím tajomník zo strediska Ján *Bartos* vysvetloval povolanie Katolíckej Ludovej Jednoty. Prítomní boli učiteľ Julius Tomkulják, rychtár Elek Garzsik. Ku Jednote prihlásilo sa 159 členov.

Liptovský Sv. Mikuláš. Dňa 9. apríla popoludní impozantné shromaždenie vydržiavala tamojšia miestna organizácia. Shromaždenie dojmave oduševňujúcou rečou zahájil horlivý farár dr. Jozef *Kozsár*, po čom tajomník Ján *Bartos* v prednáške cez jednu hodinu vysvetloval vážne ciele a potrebnosť Jednoty, k vytrvalosti

vyzývajúc prítomných, ktorí pod prednáškou opätne dali výrazu svojmu súhlasu a oduševneniu. Shromaždenie oduševňujúcou rečou zaključil dr. Jozef *Kozsár*, na jehožto návrh jednohlasne vynesené bolo uzavretie, aby krajinským vyslancom kresťanskej ľudovej strany Karolovi *Huszár* a Štefanovi *Haller* telegrafické pozdravenie poslané bolo z tej príležitosti, že hnusné prečiny slobodných murárov mužsky a rázne odhalili v krajinskom sneme. V shromaždení prítomní boli: Ignác *Omais* farár z obce Bodófalva s veriacimi, učiteľ Julius *Bárdos*, kaplán Ján *Kolcsak* a mnohí iní. Jednota má tu 177 členov.

Dolné Maťašovce. V shromaždení vydržiavanom 10. apríla Katolícku Jednotu vysvetloval tajomník zo strediska Ján *Bartos*. Za členov prihlásilo sa 22. veriacich.

Človek, stav manželský, deti a familia.

Napísal: Dr. Štefan Krajcsovic.

IX. Stav manželský.

Posiaľ zaoberali sme sa so stavom manželským vo všeobecnosti. to jest pojednávali sme o ňom ako o ustanovizni božej. Teraz zaoberať sa s nim budeme jako so sviatosťou. V novom zákone Kristus stav manželský pozdvihol na hodnosť sviatosťi, to jest v novom zákone tento stav už nie je len vec svätá, jako bola v starom zákone, lež je sviatosť, ktorá udeľuje milosť božiu tým, ktorí ju prijímajú. *Stav manželský je sviatosť.* Čo nasleduje z toho? Nasleduje poprvé to, že *len jeden a len jedna môžu vstúpiť do stavu manželského.*

V novom zákone Boh nedovolí už mať viac manželiek, jako to bolo dovolené v starom zákone. Jako na počiatku v raji len jedon mužský a len jedna ženská vstúpili do stavu manželského, tak podobne aj v našich časoch len dve slobodné osoby, jedon mužský a jedna ženská smejú utvoriť stav manželský. Stav manželský totižto dľa učenia sv. Pavla neni iné, iba podobenstvo k tomu stavu, do ktorého Kristus s Cirkvou svätou vstúpil. A jako len jeden Kristus a len jedna Cirkev je, tak podobne aj v stave manželskom môže byť len jedna žen-

ská a jeden mužský. A preto špatne by sa prehršil proti Kristu Pánu ten katolík, ktorý s klamstvom držal by dve manželky. Bohužial najdu sa takí Američania, ktorí z našich krajov ženatí preplávajú do nového sveta a tam s klamstvom znovu sa oženia. Títo nejdú trestu božiemu. Dajme ale vďaka Pánu Bohu, že veľmi zriedkaví sú takéto bezbožní ľudia, pretože náš veriaci ľud dobre vie, že ten istý a jeden Boh je v Amerike ktorý je aj tu a že prikázania jeho tam s tou istou láskou a svedomitosťou musia zachovávať ako tu v starom svete.

Stav manželský je sviatosť. Čo ešte nasleduje z tohoto? Nasleduje podruhé to, že stav manželský je večný nerozlučiteľný sväzok. Ozaj len ryl a motyka môže manželov rozlúčiť. A prečo? Preto, lebo stav manželský je sviatosť a jaká sviatosť by to bola, s ktorou by sme tak mohli zachádzať, jako by sa nám to ľúbilo? Je to preto tak, bo cieľ stavu manželského je splodenie a vychovávanie dietok, Včul ale, kde by bolo a jaké by to bolo vychovávanie deti, keby sa rodičia bársedy mohli rozsobašiť? Alebo neslyšíme žalovať sa človečenstvo následkom civilného manželstva? Zo sviatosti učinili kúpu; namiesto sily a milosti božej mladoženikom dajú do ruky kus papiera a dovolia im že kým sa im ľubi, môžu spolu žiť, z istých príčin ale môžu sa rozsobašiť. Roku 1908. rozsobašili v Uhorsku vyše 5000 stavov manželských a stáva sa to, že deti z roka na rok sú horšie vychované, množia sa zlodeji vo veku detinskom a naplňujú sa oné domy, do ktorých sbierajú tie deti, o ktoré sa nikto nechce starať. Nemecko 1871 malo menej obyvateľov jako Francúzsko. A dnes Nemecko má 64 millionov obyvateľov a Francúzsko má len 37 millionov. Čo zničilo Francúzov? Nič iné, iba ich bezbožnosti a to, že stav manželský za nič si nevážia a ročite tisíc a tisíc párov sa rozsobaši. Dotiaľ ale v Nemecku šíri sa duch náboženský a stav manželský je viac ctený a preto premohli Nemci Francúzov nielen vo vojne, lež aj množstvom detí a týchže dobrou výchovou.

Áno, sviatosť stavu manželského, blahobyť detí a človečenstva žiadajú, aby manželka vstúpili do nerozlučiteľného sväzku, keď utvárajú medzi sebou stav manželský. Preto aj Cirkev svätá veľmi pekný zvyk zasvätila tu u nás v

Uhorsku. Manželka pri sobáši zkladajú prísahu v ktorej to stojí: «Tak mi Pán Boh pomáhaj... že ja túto tu prítomnú (tohoto prítomného) jak živ neopustím, v žiadnych protivenstvách až do mojej a jej (jeho) smrti — tak mi Pán Boh pomáhaj, blahoslavena Panna Maria a všetci boží Svätí...» — Je to krásna prísaha! Ozaj takúto prísahu predpísať môže len tá Cirkev, ktorá vie a cíti, že skrze ňu sám Boh Ježiš Kristus mlúvil k veriacim. A ten Kristus verejne mlúvil že stav manželský je večný, a že sa nedá rozviazať. Keď totiž prišli k nemu farizeji a pýtali sa ho, či môže muž ženu nechať a druhú si vziať, toto im povedal: «Či ste nečítali, že ten, ktorý od začiatku človeka stvoril, mužského a ženskú ich stvoril? Preto zanechá človek ota a matku svoju a pripojí sa k manželke svojej a budú dvaja v jednom tele. Preto už nie dve lež jedno telo sú. Čo teda Boh zaviazal, to človek neč rozviaže. (Sv. Mat. 19, 4—6.)

Hľa, teda stav manželský je nerozlučiteľný sväzok, ktorý rozviazať nikto nemá moci, lebo sám Pán Boh zaviazal ho na veky. A čo Kristus farizejom povedal, to jeho apoštol sv. Pavol celému svetu napísal, keď ku Korinským toto píše: «Žena, kým jej muž žije, zaviazaná je s prikazom» (I. l. sv. Pavla ku kor. 7, 39.) Nasledovne žiadna žena teda a tomu podobne žiadon muž, kým im manžel alebo manželka žijú, nemôže sa vydať alebo oženiť, pretože ich viaže prikaz, ten prikaz, ktorý Kristus takto vyslovil: «Čo teda Boh zaviazal, to človek neč rozviaže».

Z tohoto učenia božieho a cirkevného každý katolík vidieť môže, že len pred kňazom učiný slub je platný ku stavu manželskému a že len pred Cirkvou utvorený stav manželský je opravdový stav manželský a sviatosť. A preto žiadon katolík nebude žiť, poprvé len v civilnom manželstve a podruhé tým menej použije dovolenie svetské, ktoré mu dovoľuje sa rozsobašiť. Svet do tejto veci nemá nič. Stav manželský je vec svätá, je sviatosť a preto len Boh je určitý zákonodarca tohoto stavu, A Boh dal aj tento zákon: «Čo Boh zaviazal, to človek neč rozviaže».

(Pokračovanie nasleduje.)

Krestania kupujte len u krestanov!

Súdobné pojednávanie proti kňazom čacanského okresu v Trenčine.

Aby sme liberálov v pravom svetle predstavili ľudu a dôkladne poučili ho o nestydate opovážlivej obžalobe zdvihnutej proti duchovenstvu čacanského okresu, o súdobnom pojednávaní v tomto processe podávame ešte nasledujúce hodnoverné a doplňujúce zprávy:

Nachodíme sa v tom prajnom poležení, že celý priebeh tohoto senzačného súdu uverejniť môžeme a s týmto zčiasťky zadostučiníme tej všeobecnej zaujatosti, akou za vec túto chová sa naše čítace obecnstvo, z druhej čiastky ale poukážeme na tú okolnosť, jak násilné a bezzákladné bolo vypaprané a z babských klebiet složené celé vyšetovanie a zbytočné samo súdobné pokračovanie proti, všeobecnú úctu pozívajúcim štyrom duchovným, mužom čestným, ktorých liberálna pekelná nenávisť dohnala až na lavicu obžalovaných, aby týmto zakrývala svoje hnusné kúsky pri voľbe páchané. Súd ale všetkým obžalovaným udelil hodné zadostučenie. keď všetko kunštovanie liberálne odmrštiac za nevinných ich vyhlásil a zpod odžaloby oslobodil.

Celá liberálna banda svedkov vyhrnula sa proti obžalovaným duchovným, ktorí, keby len čo najmenší prášok sa bol stal proti zákonu zo stránky kňazov, so škodoradosťou boli by svedčili proti kňazom nezlomným ľudákom, jako farizej proti Kristovi. Ale ani tí najzúrivejší nepriatelia ľudovej strany a kňazov, proti obžalovaným, krom klebiet a daromných táranín, nič vážneho svedčiť nevedeli; lebo pri voľbách ľudáci a ich vodcovia duchovní, učiteľia a priemyselníci zákon svedomitejšej zachovávajú, jako páni liberáli, ktorým je zákon volebný len taká handra, ktorú oni odkopnú, nohami šliapu a seba a svoju stranu len násilenstvom, hrozbami, slubami, bodákmi, judášskym grošom, besnou korhelicou a žranicou udržať môžu, bo v srdciach ľudu a volebného obecnstva korene nemajú.

V prítomnej zpráve obznámime verejnosť aj s neodškripiteľnými dôkazmi, jakým spôsobom sa to liberálne vífazstvo na Čaci previedlo; — aké kvietka zákonnosti rastnú v tej liberálnej

volebnej zahrade a čo za vtáci sú tí liberálni korteši, ktorí kňazov žalovať sa opovážujú pre také priestupky volebné, ktoré len v obrazotvornosti liberálnych prašín sa nachodia, ale nikdy sa nestaly.

Vypočutý bol pokračovne Lövy *Dávid* starobystrický žid, faktor u Murica Lövyho.

Predseda: Máte bezprostrednú známosť o tom, že by bol pán farár alebo pán kaplán v kostole vyzýval ľudí na jednu alebo druhú stranu?

— O tom známosť nemám; to som nepočul.

— Neslyšal alebo nevidel ste, že títo páni by boli nedovoleným spôsobom kortešovali?

— Nevie; ja som vyhrážky nepočul.

Fiškus: Chodia Novobystričania do roboty vo vašom drevenom obchode?

— Áno. Ku výplate aj v nedeľu chodia do Starej Bystrice.

— Čo ste slyšal od týchto ľudí?

— Vyprávali aj o politike, o stranách. Štefana Borovičku som sa aj opýtal, na ktorej strane je? On odpovedal mi: «No na našej strane!» Pýtal som sa ho, ktorá je tá «naša» strana? Rieknu: «naša ľudová strana»; aj som ho proboval naviesť na liberálnu stranu, ale sa nedal.

— Bol tam svet a ľud fanatizovaný s nábožnými otázkami?

— Nie.

Nasledujúci svedok bol *Vojtech Singhoffer* r. k. učiteľ z Radvostky, príčinnivý úd a korteš liberálnej strany a úhlavný nepriateľ ľudovej strany.

Predseda: Ste vy v dobrom pomere s pánom farárom a kaplánom?

— Ja by som bol, ale tí sú mne nepriatelia. (Toľko neprijemnosti narobil svojmu farárovi, toľkokrát ho u stolice. u školdozorca, u cirkevnej vrchnosti oznámil a tak protivno sa ku nemu choval, že farár, aby sotizám vyhnul, zrieknu sa radšej predsedníctva školskej stolice v Radvostke. ktorú aj nateraz p. farár lutišský spravuje. Red.)

— Prečo sú vám nepriatelia?

— Od dávna už; pôvodne z jedného disciplinárneho vyšetovania proti mne s kaplánom Blahom, s ktorým aj súd bol.

— Máte známost o tom, že páni duchovní kortešovali ?

— Videl som, že sa ľudia nápadne schádzali na fare, jakým účelom ale, to neviem.

— Chodíte aj do kostola ?

— Veľmi zriedka.

— Slysievate v kostole kazne ?

— *Nikdy.* (To je učiteľ na katolíckej škole, ktorý aj svojim príkladom je povolaný vychovávať dietky v duchu nábožno-mravnom. Red.)

— Slyšal ste, že by pán farár a pán kaplan boli povedali tie slová, o ktorých ich obžaloba fiškusa upodozrieva ?

— Neslyšal som.

— Pri Tomankovej kortešskej reči bol ste prítomný ?

— Áno, Greben farár lutišský ho počúval a napomínal ľudí, aby ho tiež vypočuli ; farára a kaplána som nevidel. Výkriky som tam tiež slyšal.

— Vás nekapacitovali na jednu alebo druhú stranu ?

— Áno, jedonkrát kaplán mi povedal, že by sa svedčalo, aby som na ľudovú stranu hlasoval. (Jako je aj pravda! Red.) Ja som sa vyslovil: načo kňazi miešajú náboženstvo do politiky ! (Toto má byť katolícky intelligent a učiteľ na katolíckej škole, ktorý nevie, že politika a zákonodarstvo riadi aj nábožné otázky, aj nábožný život a že boj svetových názorov náboženských a neznabožských dnes na zákonodarstvach a v parlamentoch sa vedie. Beda tam náboženstvu, cirkve a svätým ustanovizňam, kde je väčšina ablegátov ducha neznabožského freimaurerského a židovského. Red.)

Fiškus: Čo vás k tomu nútilo, aby ste sa vyslovil, že kňazi nemajú miešať náboženstvo do politiky ? Snáď kaplán takto kortešoval ?

— Že by takto bol kortešoval. to neviem ; trebárs dáta tiež uviesť nemôžem ; len nálada ľudu bola taká a mienka ľudí tiež, preto z tohoto uzatváram, že kňazi zakorenili v ľudu túto mienku. Na dôkaz tohoto uvádzam, že jedon volič sa mňa pýtal, zdáliš neuškodí svojej duši keď bude hlasovať na liberálnu stranu ? (To musel byť dajaký liberantským spôsobom zkor-tešovaný ľudák, ktorého svedomie hryzlo. Chudiac, na dobré miesto sa obrátil, však mu ten dal dobrej liberálnej rady. Red.) Ja som viac-

krát mal rozhovor s kaplánom Záškvárom o politike, to ale bolo viac-menej žartovné figlovanie, a keď jedonkrát som zapieral slová kaplána, že cirkevno-politické zákony zvláštne civilný sobáš nesprávne siahly do práv Cirkvi a článkov viery, odvetil mi kaplán, aby som sa dal po židovsky pokrstiť.

Jozef *Škorvaga*, občan z Kubiny, patrí do fárnosti starobystrickej ; kázne pilno počúva, ale to nikdy neslyšal v kostole, o čom p. farára Szvitka a p. kaplána Záškvaru žalujú. Na Tománkovej kortešskej reči bol prítomný ; tam ľudia Tománkovi do tvári kričali : *Ty si suspendovaný z úradu vyzdvihnutý kňaz, čo tu hladáš ?* Tam kričali éljen Gyurissovej strane a abcutým čo rečnili.

— Bol som aj na Gyurissovej programmnej reči ; náš pán farár predstavil kandidáta ľudovej strany shromaždeniu a vtedy pán Koloman Brestyenzsky držal oduševnenú reč, aj nás povzbudzoval, aby sme si naše kresťanské záujmy a práva bránili, aby Cirkev našu v Uhorskej krajine nepokorili jej nepriatelia, aby ju tak neubili ako sa to stalo vo Francúzsku.

Fiškus: Nevyprávali tam aj o tom, že vám zatvorila školy, že vám poberú kríže ?

— O tom nebola reč ; ale keby aj chceli brať kríže, ja by som bol prvý, čo by som sv. kríž bránil do poslednej kvapky krve.

(Pokračovanie nasleduje.)

Čo som vopred vedel.

Stavil bych sa bol, že tak bude, ako som si to myslel.

Čo že ?

To, že jaknáble ozve sa dakto z ľudovej strany za Slovákov, udrú naň národnári a napadnú ho v novinách. A tak sa stalo. O tom niet pochybnosti. To je už starý zvyk. Tomu tak musí byť, lebo o Slovákoch len národnári smejú rečniť a písať.

Ako je známo ct. čitateľom, Georg Szmrecsányi, horlivý poslanec okresu žabokrecského, povedal veľkú reč v krajinskom dome za Slovákov. Bránil práva ich materčiny a predniesol všetky krivdy, ktore robia nám jako v školách, tak i v úradoch.

Nepredpojatý a Slovákov milovný človek

zaiste tešil sa tomu, že poslanec Szmrecsányi zaujal sa za Slovákov, že žiadal pre nich rečové právo, ktoré poisťuje im národnostný zákon a že predstrel snemu tie krivdy, ktoré bez príčiny trpeť musia zo stránky neludských a ludu neprajných úradských. Aj ja chválím za to Szmrecsányiho a povedám, že bolo na čase naše slovenské záležitosti v krajinskom sneme akožto pred najpatričnejším forumom predstrelť lebo veď naše krivdy len snem môže napraviť a naše práva rečové jedine snem krajinský môže zabezpečiť.

Národnári však si to ináč predstavujú. Oni sú v tom domnení — že nad osudom Slovákov jedine oni rozhodnú. Že len oni sú vodcovia Slovákov. A že iba oni sú povolani brániť, hájiť Slovákov a zastupovať ich na krajinskom sneme.

Hoho pánkovia! Kto že vám dal toho práva? Kedy že postavili sa Slováci pod vaše tútorstvo?

Pravda nikdy! Nuž teda! Nenatiskajte sa im za vodcov a nehaňte ľudovú stranu, keď ona bráni práva a záujmy Slovákov. Smiešne by to vyzeralo, keby Slovákom rozkazovalo dakoľko predpojatých a namyslených ľudí a to ešte takí ľudia, ktorí k tomu nemajú žiadneho práva. Veď Slováci sú natolko rozumní a plnoletí, že samostatne vyvolia si svojich vodcov za ktorými kráčať chcjú a stranu politickú, ktorá srovnáva sa s ich presvedčením. Keď teda Slováci chcú mať ľudových vodcov a keď ich politickému presvedčeniu najlepšie sôdpovedá kresťanská ľudová strana: prečo brýzgajú na ľudovú stranu, prečo napádajú a pomlúvajú Szmrecsányiho a Rakovszkyho, keď oni ozvú sa v sneme z presvedčenia a oddanosti k ľudu slovenskému, ktoréhož záujmy neraz bránili proti surovým stoličiarom a proti vláde liberálnej? Ktože má teda brániť Slovákov? Národnári? Od kedy snem včulajší zasedá, neozval sa tam za Slovákov ani jedon národnársky poslanec a neprehovoril slovíčka o tých krajinských záležitostiach, o ktorých pojednávali v krajinskom dome.

A veru boly tam také otázky, ktoré týkajú sa Slovákov a národnárski poslanci predsa nerečnili o nich, nepredstrelili krivdy Slovákov, ba ani len nechodili na zasadnutia. Akí že sú to

vodcovia? Ako že tí bránia Slovákov? Ako sa tí opovažujú napádať stranu ľudovú, keď ona úprimne a verne svojmu programu bráni Slovákov a žiada od vlády tie rečové práva, ktoré nám národnostný zákon poisťuje? Robia to páni národnári zo žiarlivosti alebo z nenávisťi?

Pravda že! Oni cestujú po slovenských okresoch. Vytisnuť chcjú z nich stranu kresťansko ľudovú. Od rokov špekulujú na to. Od rokov tupia a pomlúvajú ľudovú stranu. Ba tak ďaleko išli vo svojej vzteklosti a zaslepenosti, že proti ľudovej strane spriahli sa s liberálmi. A výsledok? Veru je smutný. Národnári dopomohli liberálom k víťazstvu v slovenských okresoch. A títo ľudkovia prisahajú sa, že za slovenčinu bojujú a roztrubujú o sebe, že oni vyslobodia Slovákov z pod jarma liberalizmu. Je to ozaj do smiechu.

Pánovia, vy nemáte práva k tomu, aby ste sa považovali za vodcov Slovákov a nemáte práva k tomu, aby ste v posmech uvádzali kresťanskú ľudovú stranu, keď ona bráni Slovákov. Je to svätou povinnosťou tejto strany. Vašou povinnosťou ale je mlčať v krajinskom dome, ako to Ferko Skyčák robí, aby sa nenahneval na vás Héderváry, lebo ináč bude po mandáte.

Neriady pri administrácii v obciach.

Že pri verejnej správe v jednotlivých obciach, na veľkú škodu pospolitého ľudu, panujú nezákonnosti a neriady, o tom presvedčený je každý, kto príležitosť má nestrannne zkušať čo sa robí v obciach zvlášte na horných stranách našej krajiny. Poťažne tohoto v snemovom zasadnutí 8. apríla nasledujúcu veľavážnu reč povedal kresťanskej ľudovej strany krajinský vyslanec

Anton Beszkid

Ačpráve debatta o rozpočte ministra vnútra už značne sa pretiahla, prosím o dovoľenie, aby som ku torbe vnútorných záležitostí i ja slovo moje pozdvihnuť mohol. Len v krátkosti a zvlášte o administrácii, aká panuje v menších obciach chcem prehovoríť. Uznávam, že v našej krajine sú obce, ktoré majú bezúhonnú verejnú správu a nachodia sa nielen v tom šťastlivom

položení, že zákonné nariadenia o obciach zachovávať môžu, lež majú i dostatočnej duševnej a hmotnej sily k tomu, že sa správne zariadif vedia.

Oproti tomu ale je mnoho, ba na tisíce takých obcí, ktoré nenachodia sa v podobne šťastlivom položení, ktoré ani duševnej ani hmotnej sily nemajú k tomu, aby si ich verejnú správu tak zariadily, ako to zákon od nich žiada. Nad tymito obcami, zdá sa, že celé obdobia preletely bez všetkej stopy. Zvlášte keď navštívime takrečené Horniaky, vidíme, že v premnohých obciach na týchto stranách, celá schopnosť a múdrosť rychtarov pozostáva v tej lieskovici, ktorú dľa prastarej obyčaje, po volbe rychtárovi odovzdáva podrychtár. Aj to musím ešte pripomenúť, že v mnohých obciach rychtár je analfabeta a keď aj vie čítať a písať, kvalifikácia a vzdelanosť jeho stojí na tak nízkom stupni, že nevie zodpovedať úlohám, aké mu vyznačuje zákon. Nezná obor svojho účinkovania a o súdobníctve nemá absolute žiadnej známosti.

Z reči jednotlivých pánov vyslancov a z daktorých výkrikov pod ich rečiami, porozumel som, že v obciach nachodí sa okresný notár. Uznávam, že okresný notár vážny faktor je verejnej správy, obec ale nemôže sám viesť a spravovať, bo veď vtedy illuzórny a nepotrebný by bol celý zákon o obciach a celú verejnú správu obce mal by v rukách jedine okresný notár. Ostatne kto vie ako podelená je verejná správa na Horniakoch, tomu aj to je známe, že tam k jednému okresnému notariatu patrí aj štyri-pät obcí, je to teda docela fizičná nemožnosť, aby okresný notár, ktorý itak má mnoho roboty, zastupoval rychtára a miesto neho vybavoval práce s administráciou obce spojené. To by teda ani nebolo možné, bo obor jeho účinkovania je inakší a práce jeho sú tiež iného druhu, k tomu on za všetko čo robí žiada plat, neni povinný na svoje útraty cestovať po obciach a administratívne práce obce vybavovať zdarma. Je to ale aj z tej príčiny nemožné, bo okresný notár neni úrad, lež zamestnanec obce, plat ľahá od obce a ponevác plat tento je dosť chatrný, na to je utisnutý, aby si i pobočnou prácou zarábala chlieb, následkom čoho s tým ľuďom, nad ktorým v zastupovaní rychtára mu-

sel by súdobné ortiele vynášať, vstúpil by do obchodného potyku a za to bral by od neho plat. Takýto stav ale ja držím za hroznú anomalíu.

Ja som preto tej mienky, že s tým moju povinnosť plním, zvlášte ku ľudu našich horných strán, keď pritomne prosím tak krajinský snem, ako i vládu, aby cieľom prevedenia reformy verejnej správy v obciach a pofažne sociálnych ustanovizní nesťažovali si vypracovať sodpovedný programm. Prosbu moju opakujem v tom presvedčení, že to posľuži ku kulturnému pokroku ľudu. Presvedčený som, že moje slova neostanú bez ozveny, preto aj túto záležitosť odporúčam zvláštnej pozornosti ctenej vlády. (Hlučné schvalovanie a pötlesk.)

Slobodní murári v súroch.

Pojednávanie rozpočtu torby ministerstva vnútra, kresťanská ľudová strana použila k tomu, aby nebezpečnú sektu slobodných murárov dokonále odhalila a v celej nahote predstavila svetu. Urobila to z tej príčiny, aby ľud náležite poznal týchto úhlavných nepriateľov Boha, cirkvi vlasti a celého kresťanstva. Boj proti slobodným murárom začal krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany

Karol Huszár.

V rečiach, ktoré nedávno povedal v krajinskom sneme, nepodvratnými datami dokázal, ak zkazonosné a nezpečné je účinkovanie slobodných murárov. Poukázal medzi iným i na to, že slobodní murári nezachovávajú ich vlastné základne stanovy. Pofažne tohoto povedal:

«V jednom punkte týchto štatútov stojí, že slobodné murárstvo z účinkovania jeho celkom vytvára politiku a všetky náboženské otázky. Vyzývam *všetkých tu sediacich členoa* slobodnomurárskej sekty a pýtam sa ich, či majú smelosti a opovažia sa to tvrdif tu v parlamente, že slobodní murári vo všetkých zasadnutiach a shromaždeniach ich nevynášajú uzavretia v politických a náboženských otázkach? (Tak je! Tak je! z ľavej.) Toto ale stáva sa rovno proti štatútom, ktoré potvrdil minister vnútra. (Veľký hluk.)



Vzkriesený Pán Ježiš zjavi sa Marii Magdalene.

Robotnícke spolky na stá a stá rozpúšťa vláda pre nezachovávanie štatútov, keď ale slobodní murári nezachovávajú ministrom potvrdené štatúty, to je celkom iná vec, bo medzi nimi sedia páni, ktorí veľký vplyv majú v politike.» (Veľký hluk z pracovnej strany.)

Za tým na záhubné účinkovanie slobodných murárov, nepodvratnými dátami posvietil vyslanec kresťanskej ľudovej strany

Štefan Haller.

O tom je reč, či slobodní murári zachovávajú ministrom potvrdené štatúty.

Jedon punkt týchto štatútov zneje nasledovne (číta): «*Slobodné murárstvo z oboru účinkovania jeho vytvára všetky náboženské a politické otázky a členov svojich viaže k ucte a k zachovaniu krajinských zákonov.*» Ďalší 6. punkt slobodomurárskych štatútov je nasledujúcej osnovy (číta): «*Slobodné murárstvo od členov jeho nežiada žiadne vyznanie viery. Váži si náboženstvo a politické presvedčenie jej členov a zo shromaždení svojich vytvára všetky debatty o náboženských a politických otázkach.*»

Nakolko a ak hrozne prehrešujú sa slobodní murári proti ich štatútom a spolu ak nebezpečné je krajne ich účinkovanie v ohlade náboženskom a politickom, to krajinský vyslanec Štefan Haller dokázal uzavretiami, ktoré slobodní murári vynášajú v ich lóžach.

Následkom tohoto odhalenia slobodní murári Uhorska nachodia sa vo veľkých súroch a nevedia kam z konopí.

Z trenčianskej.

Tak sa mi pozdáva, že Imrich Haydín závidel slávu pánu Szmrecsányimu a preto i on sa ozval v krajinskom sneme za Slovákov. Ako by to bolo, aby Haydín nechal pod ochranu Slovákov? On patentovaný korteš každej vlády liberálnej! Veď si on myslí, že zná najlepšie Slovákov. Aj to si myslí, že on zná najkrajšie prehovorí k nim. Jedno je isté, že on zná najlepšie odporúčať gebuzinu strany liberálnej a preto nech sa mu nikto nemieša do remesla, keď je reč o Slovákoch. Veru tak! Haydín nedovolí, aby dakto posudzoval administráciu stolíc hornouhorských. On je vládny poslanec. On

nedá kritizovať vládu. A preto jaknáhle odznela reč Georga Szmrecsányiho, pomyslel si Haydín: Tento Szmrecsányi v jeho reči pospomínal mnoho neprijemných vecí, ktoré sú pravdivé, ja ich ale podvrátim. Ako by to vyzeralo, keby Szmrecsányiho pravda ostala bez poznámky? Vtedy by Slováci prešli na ľudovú stranu, počom by Trenčianská stolica volila ľudových poslancov. To sa stať nesmie.

Takto hútoril Imrich Haydín. Aj vládni poslanci ho gurázili, aby reč Szmrecsányiho nechal bez slova. A Imrich Haydín chcúce získať pochvalu vládnej strany, ohlásil sa k slovu a rečnil na sneme. Hovoril, že Slováci pokojne a blažene nazývajú. Netlačí ich nič. Nemajú žiadne požiadavky. Zaplatia s radosťou daň, vybaví všetky poriadky a nepovedia slova, keď im nasolia čím viac priražiek. Všetkého majú do sytosti, najme peňazí vyše práva! Nechcú vyvandrovať do Ameriky, bo chcú tu žiť a umrieť. Neponosujú sa na úradských, lebo niet príčiny na to. Notári, slúžnovci, najmä ale volební predsedovia veľmi ľudsky a spravodlivo nakladajú s nimi. Nežiadajú Slováci slovenské citácie, slovenské rozsudky, zápisnice a čo iné, bo veď maďarčia sa až radosť! Ani to není pravda — rečnil Haydín — že by sa medzi Slovákami panslavizmus širil, to vraj len pár hladných agitátorov hlása, na tých však nikto nepočúva.

Takto rečnil Haydín. Strana liberálna eljenuovala mu a on blažene vypil si svoju porciu. My Trenčania smeje sa z toho.



POLITICKE CHYRY.

Ludový parlament socialdemokratov.

Vo veľkonočné sviatky, keď poriadní ľudia hľadajú dať Bohu čo je Božieho a čas svoj trávia v nábožnej nálade v chrámoch Pána alebo v rodinných kruhoch, červení socialdemokrati aj tohoto roku zariadili ich ľudový parlament aby slyšali prednášky ich židovských vodcov. Vo veľkonočnú nedelu socialdemokratický par-

lament čili kongress červenákov zahájil židovský vodca Jakub Weltner. Po zahájení kongressu prečítaná bola zpráva socialdemokratického účinkovania od 16. marca 1910. do 15. apríla 1911. Zpráva táto dosť smutno zneje pre socialdemokratov. Vysytá to i z toho, že na príklad v hlavnom meste minulého roku 15000 elvtáršov riadne platilo socialdemokratickú daň. Teraz ich platí už len 9000 a z týchto riadne len tri tisíc. Z prečítanej zprávy vidno aj to, že medzi nemeckým obyvateľstvom krajiny socialdemokratia upáda. Zvlášte zaujímavé je, čo elvtárs Julius Bauer oznámil kongressu, že vraj poplatky solialdemokratov z Liptov. sv. Mikuláša, z Trenčína, z Kremnice, z Turč. sv. Martina prehádzajú v Prešporoku. Ubohí Slováci vraj len platia a ani nevedia na čo a prečo. Do kongressu ani nemohli poslať zástupcov. Výš-udany zpravodajca upozornil kongress, že slovenských socialdemokratov zvädzajú Česi a že vodcovia slovenských organizácii socialdemokratických (Benda a druhovia) verejne sa s tým vy-
stutujú: *nás platí Praha, my slúžime len Prahe!* Kým o ľudovom parlamente obšírnejšiu zprávu podáme, dnes pýtame sa len to: ktorý poriadny slovenský kresťan a katolík môže sa prihlásiť ku bezbožnej socialdemokracii?

Berzeviczy a Nathan.

Berzeviczy je katolík, pred niekoľko rokami bol aj uh. kráľ. ministrom kultu a teraz je predsedom krajinského snemu. Nathan je žid, slobodný murár a pritomne mešťanosta mesta Rímu. Berzeviczy a Nathan! Ako sa sošli títo dvaja veľikáši? Jednoducho tak, že talianski slobodní murári slávia teraz jubileum toho, že sv. otca rímskeho pápeža orabovali o jeho majetky. Ku týmto jubilárnym slávnostiam prišlo do Rímu viacej uhorských ablegátov a viedol ich predseda snemovne katolík Albert Berzeviczy. V Ríme žid Nathan veľké hostiny dával na počtu uhorských ablegátov a katolík Albert Berzeviczy v rečiach jeho oslavoval žida Nathana a talianskych slobodných murárov, ktorí olúpili pápeža. Zvedaví sme, kto splnomocnil Berzeviczyho, aby v Ríme zastupoval Uhorsko?

**Zadovažujte predplatiteľov pre
«Kreštan»-a!**



BESEDNICA.

Jurkov kožuch.

(Dokončenie.)

Velkonočná udalosť.

Ako kožušník vykládal jeho smutné zkušnosti o jarmokoch a spomínal aj kožuchy, Lieskovecová pýtala sa ho:

— A kebych vám ja odkúpila jedon kožuch, dal by ste mi ho lacno?

— Že či lacno?! — vykrikol kožušník — ako že by nie! Vám dám ho aj so ztratom, za pol ceny. Len ho kúpte, Boh vás požehná, že ste pomobla ubohému človekovi.

Chudíak kožušník tak pekne vedel vyprávať o jeho biede, že Lieskovecová bez dlhého rozmýšľania vyhladala si najpeknejší kožuch a peňazmi čo za mlieko a vajcia utrzila, vyplatila ho do posledného haliera.

Myslela si, že to bude najpeknejšie červené vajco pre jej muža, ktorý keď príde domov a uvidí ten kožuch, od radosti až z kože vyskočí.

Jurko Lieskovec skutočne keď prišiel domov a uzrel ten kožuch, od prekvapenia otvoril ústa ako vráta. Kožuch bol rozložený na posteli. Na prostriedku prekvitala na ňom pekná ruža, z predku dvíhaly hlávky krásne tulipány, na rukávoch ale a koldokola vyšitých bolo na ňom toľko kvetín, že ubohý kožušník zaiste na pol roka pri tom o jeho zrak prišiel. Jurko Lieskovec dlho obdivoval kožuch, naraz ale začal hlavou kývať a povedal:

— Ženo, ženo!

— Nuž? — vybuchla Lieskovecová — vari sa ti neľúhi?

— Ľúbif by sa mi on ľúbil — povedal gazda — predsa ale vidno, že si ty len žena.

— A z čoho to vidno? — pýtala sa zvedave Lieskovecová?

— Nuž z dlhých vlasov a z krátkeho rozumu ako ty máš.

— Juro! — zkríkla napajedená Lieskovecová — povedz mi to ešte raz!

— Aj storazy ti to poviem. Bo, holubička moja, kto to kedy videl, kožuch kupovať na jar?

— Toho roku sojde sa ti veru aj na Veľkú Noc.

— Ba ešte čo?

— Veru ho oblečieš!

— No to bych rád videl. Na Veľkú noc bude teplo ako v auguste.

— Áno! Uvidíš, že bude mrznúť.

— A nech si mrzne a pre mňa nech aj snáh padá ja ho veru neoblečiem.

— Dobre, dobre! Aby si teda vedel, nedám ti ho čo by si na hlave tancoval.

S tým Lieskovcová pustila sa do hlasitého plaču a Lieskovec odišiel z domu nadúrený.

Lieskovcová umienila si, že Jura náležite potrestá za jeho hlavatosť. Pekný kozuch zavrela do truhly a vzala si pred seba, že k jej mužovi neprehovorí ani slovičko.

Jurko prišiel domov a jeho žena bola ako nemá. Vonku fúkal ostrý studený veter. Lieskovec, aby ukázal že sa nebojí zimy, obliekol sa na ľahko a vybral sa na processiu. Žena ani slova neprehovorila k nemu, veľkú modlitebnú knižku vzala pod pazuchy a išla tiež do kostola.

— Tie veľké sviatky pekne začínajú sa u nás — hovorila sama k sebe. Pri tom ale v jej babskom rozume zas pevne vzala si pred seba, že ona za celý svet neprehovorí k mužovi prvého slova prvej, kým ju on neosloví.

Po processii vzkriesenia Lieskovcová neostala pred kostolom stáť s druhými ženami, lež išla rovno domu. Onedlho prišiel aj Jurko gazda celý uzimenný. Nepovedal ani slova, šiel ku posteli a lahnul si ako bol oblečený. Žena bokom pozerala naň a videla že ho zima mrvi. Hneď zabudla na jej úmysel, že k nemu slova neprehovorí a nalakaná zkríkla:

— Pre Boha, veď je ten človek chorý! Jaj, holubiatko, drahé dieťa moje, čo ti chýba. Povedz mi, čo ti je?

Drahé holubiatko ale a milé dieťatko zúfalej Lieskovcovej ani slova nevedelo povedať. Muž jej ležal na posteli ako klát a bol celkom bez seba.

— Oh všemohúci Bože, láskavý Spasiteľu môj, čo si ja teraz počnem, volala Lieskovcová a zalamovala rukami — pre doktora, hneď pre doktora! Ľudia pomáhajte.

Susedky sa na to sbehly. Jedna utekala pre doktora. Druhé zohriavaly tehly a kládly ich chorému na žalúdok, iné zas dávaly mu studené obkladky. Lieskovcová jednoducho len rukami zalamovala a na hlas plakala.

Doktor prišiel, náležite obzrel chorého, nevedel ale ustáľiť, čo mu chýba. Čosik mu predpísal, chorého však nevedel vyliečiť. Konečne vyliečil ho kozuch!

Lieskovcová už skoro päť dní nariekala pri posteli jej muža, tu razom slabo ohlásil sa chorý a povedal:

— Zima mi je!

Lieskovcová skočila, vzala ešte jednu ťažkú perinu a zakryla ňou muža až po uši. Ten ale znovu začal:

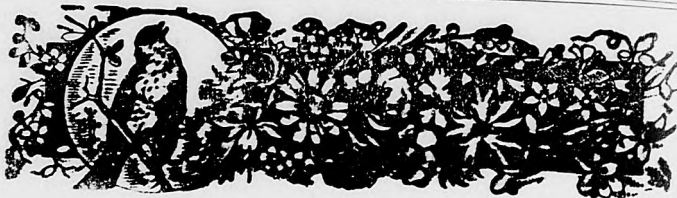
— Zima mi je, ešte vždy mi je zima.

Lieskovcová posbierala včul všetky periny a vankuše čo mala, vyhladala aj pokrovce a to všetko položila na chorého. Ako ale Lieskovec celým vrhom perín, vankušov a pokrovcov ešte vždy stonal že mu je zima, zúfalá žena pýtala sa ho:

— Oblečiem ti snáď ten nový kozuch?

Jurko kývol hlavou, že to veru bude dobré. Na to žena obliekla chorému nový kozuch a on aj nevyzliekol ho viac a v piaty deň celkom zdravý opustil postel.

Takto pomohol Jurkovi nový, pekne vysívaný kozuch. Lieskovec a jeho žena slúbili si potom, že napozatým nikdy sa nebudú vadíť a jeden druhého sužovať. Tento sľub aj podnes držia, jestli z milosti božej ešte zijú.



CHYRNIK.

Veľká Noc Jeho veličenstva kráľa. K veľkonočným sviatkom jeho veličenstvo kráľ 13. apríla z Viedne odcestoval do Wallsee a 18. apríla s celým sprievodom vrátil sa do Schönbrunna.

Veľký týždeň v hlavnom meste. Pobožnosti a obrady veľkého týždňa obecnosť hlavného mesta snáď ešte nikdy nenavštívilo v tak ohromnom počte ako tohoto roku. Znamená to obrat k lepšiemu a je to zaiste výsledok spasonosného účinkovania Katolíckej Eudovej Jednoty, ktorá nápadne šíri sa po všetkých okresoch hlavného mesta.

Ján Bartos, tajomník zo stredišťa, pre chorlivosť len o niekoľko dní pokračovať môže v agitacionálnej ceste na území stolice liptovskej.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie osobne odbavoval veľavýznamné obrady veľkého týždňa. V zelený štvrtok po posviacke olejov 12 starým chudobným umyl nohy ako nekdy Kristus Pán apoštolom, za tým v biskupskej rezidencii pohostil a obdaroval ich peňazmi. Po hostine chudobných, pri čom ich osvietený pán biskup osobne obsluhoval, na pamiatku poslednej večere Pána nasledovala hostina centrálného duchovenstva. Na podporu katolíckej tlače osvietený pán biskup daroval 2000 korún. — Mesto Košice na III. universitu, jestli ona postavená bude v Košiciach, odhodlané je obetovať 8 millionov 500 tisíc korún. — Baron Jozef Aurél Vécsey katolícky kňaz 11. apríla vo veľkej dvorane katolíckych tovarýšov pekne a hlboko poučnú prednášku s názornými obrazmi držal o sv. misiách afrikanských. — E katolíckom čitateľnom kruhu na kvetnú nedeľu vydržovaná bola prednáška s názornými obrazmi o umučení Pána. — Do tunajšieho kresťanského potravného spolku minulý týždeň vlámal sa daaký zlodej a ukradol 500 korún a iné potravné veci — Tunajší katolícky autonómny kruh riadne ročne shromaždenie vydržia 23. apríla. — Na domoveň sv. Jozefa darovati: grófka Jakubová Zichy 100 a Alexander Kisváry 10 kor.

Chýry zo Šáriša. Prešov: Hlboko dojímavé obrady sv. týždňa odbavoval praepošt-farár Adalbert Zaborov-

szky. Srdce prenikajúce boly pobožnosti a žalospevy vo stredu, vo štvrtok a v piatok popoludní odbavované pri ktorých vo veľkom počte súčasnilo sa i obecnosť nekatolícke. Osvietený pán biskup gréckokatolícky, skutočný vnútorný tajný radca dr. Ján Vályi 16. apríla I. ročným bohoslovcom udelil tonsúru a menšie rady kňazské. — Popis národu šárišskej stolice zakončil sa so smutným výsledkom. Vysvitá z neho totiž že v šárišskej stolici počet ľudu nielen neporiadol, lež ešte o 213 duší je menší ako bol pred 10 rokami; vtedy tam popisali 172.706 a veľú len 172.493 duší; neprítomných vysťahovalcov je 39.467, teda asi piata čiastka obyvateľstva, vzdor toho, že v Amerike od jedného času pomery veľmi sa premenily, bo ľud sotva tolko zarobí čo sám potrebuje; premnohí ale nemajú práce a poveľač nemajú zárobku — hladujú. — Štefan Széman grécko-katolícky professor náboženstva na tunajšom kráľ. katolíckom gymnáziume vydal knižočku pod názvom: Grécko-katolícke obrady. — Ministerstvo orby vydalo nariadenie straniva ochrany užitočného speváckeho ftáctva. — *Kisszeben*: Tunajšia mestská rada v zasadnutí 16. marca vydržiavanom uzavrela, že mesto opatrí elektrickým svetlom a v obci Örkút zariadi gazdovskú školu. Toto je zásluhou opatrného a za blaho mesta neustále pracujúceho mešťanostu Antona Eiselt. *Jernye*: Na tunajšiu uprázdnenú faru zo stránky rodiny Szinyei Merse, akožto patronátu praesentovaný je Marcell Gallée, farár obce Luboten.

Chýry zo Spiša. V Novej Vsi dňa 2. apríla 7-ročný Jozef Strauch padol do mlynskeho potoka a utobil sa. Teplický obyvateľ Jozef Holub, keď dňa 4. apríla po polnoci z poprádskeho jarmoku v opilom stave išiel domov, už blízko Teplice v hrobkách, kde si ľahol, zaspal a zamrzol. — Poprádsku železničnú stanicu majú už tohoto roku značne zväčšiť. — Od tohoročného 1. januára do 15. marca naša stolica vydala 166 cestovných passov. — Naš stoličný výbor stoličným úradníkom odhlasoval 10 percentovú prirážku. — V Kézmarku dňa 2. apríla po pobožnom prijatí sv. sviatosti v 66. roku svojho života zomrela slečna Norberta Mayscheider, výborná učiteľka tamojšej katolíckej školy na odpočinku. — Vo Fridmane Vojtech Brinčka samovražedným úmyslom skočil do Dunajca a utopil sa. Smutná to vec, že už aj nektorí z nášho ľudu nemajú živej viery. — Z ostatnej zprávy prešovskej advokátskej komory vysvitá, že na území spišskej, oravskej, liptovskej a šárišskej stolice účinkuje teraz 167 pravo-

tárov. V našej stolici od 4. apríla panujú jednotajne mrazy. 6. apríla bolo v Magure 7 stupňov zimy. Celá príroda teraz, kde to píšem t. j. 10. apríla tak vyzerá, ako v zime.

Na čo sa obracajú katolícke kňazské majetky? Dr. Tibor Hajdu hlavný opát z Pannonhalmu na r. k. školu obce Nyalka dal 2000 korún.

Sjednotenie kalendára. Osvietený pán biskup grécko-katolícky prešovský dr. Ján Vályi vzhľadom na dosavadnú prácu vlády smerujúcu ku sjednoteniu kalendárov, dekanom svojej diecesy vydal obežník. Osvietený pán biskup vyzval dekanov, aby kňazov svojich dekanátov pozvali na konferenciu a aby pojednávali otázku sjednotenia kalendára. Dekani na konferenciách nech ustália: 1. či si kňazstvo žiada sjednotenie kalendára a či to drží za cieľuprimerané; 2. jaká nálada panuje v tomto ohľade medzi ľadom; čo by povedal ľud, keďby sjednotenie kalendára jednoducho cestou nariadenia uviedli do života. Dekani zápisnice konferencii do 10. mája majú predostref biskupovi.

Ohnivá guľa na nebi. V Messine minulý týždeň za jedného večera okolo 7. hodiny na oblohe nebeskej asi za tri minúty videli jednu skvejúcu sa ohnivú guľu. Keď ohnivá guľa zmizla, štyri nesmierne rachoty otriasly mestom. Zpočiatku si mysleli, že sklad na pušný prach volaktorej pevnosti vyletel do povetria, pozdejšie ale z Katanie, z Palerma, z Rio di Kalabrie a z iných miest došli telegramy, že aj tam spozorovali tento akiste meteorologický nebeský zjav.

HOSPODÁRSTVO.

Chráňme užitočných vtákov.

Samopašní chlapi vyberú hniezdo trasoritke, vrabčovi, datlovi alebo iným vtákom, v ktorom je aj päť vajčiek alebo päť mladých. Tieto potom alebo rozbijú, alebo zabijú. Opravdu špatná vec je trápiť tie malé bezbranné vtáčatá! Ozaj či majú osov z tejto ukrutnosti tie deti, ktoru vyberú hniezda? Veru sotva!

Ozaj jakým právom trápia deti tieto malé vtáčky? Dobrý Boh nie preto stvoril tieto vtáčky, aby ich kadejaké detská trýznily, ale každému z týchto vtáčkov vykázal jeho prácu.

Lastovičky a sovy pustosia lietajúci hmyz. Datle a lazivé vtáky čistia kôru stromov, vrabei, sýkorky vetvy, drozdy, slávici, škrivánky površie pôdy, havrany hrudy

Osožné a chytré prevedenie parcellovania.

«A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete» «Krajinský gruntovno-úverkový ústav» do obchodného oboru svojho prevzal provouzovanie parcellovania a ku tomuto cieľu udeľovanie požičiek. Ciele ústavu tohoto vytvárajú úžerníctvo každého druhu, preto on sám nekupuje majetky ku parcellovaniu, lež na žiadosť prevezme za miernu odmenu unovania úplné prevedenie parcellovania (rozumie sa prácami právnymi, mernickými a v gruntovných knihách) a k tomuto cieľu vyšle na miesto svojho splnomocneného človeka, ktorý sa o prevedenie všetkých prác miestnym požiadavkam zodpovedne. Ku cieľom parcellovania ústav ochotne povoluje požičku pri výhodných podmienkach, o com vysvetlenie, prospekt, hlavná správa (Budapest, V. kerület Géza-utca 2. szám) na žiadosť ochotne odosiela. — Výhody spoluúčinkovania ústavu sú: 1. Lacné prevedenie parcellovania. 2. Ústav nerobiac nároky na podiel osov, kupec v tej cene dostane pozemky, v akej ich majiteľ odpredá. 3. Kupec a odpredavateľ pozbavia sa všetkých starostí parcellovania. 4. Odpredavateľ naraz v jednej sumne dostane kúpnu cenu. 5. Spoločná zodpovednosť je vytvorená. 6. Všetky útraty dávajú sa popredku. — Zvláštne výhody ústavom povolenej požičky ku parcellovaniu: 1. Prípadný diel podlžnosti spláca sa pozadne. 2. Požičky sa poňúvajú už od 300 orún. 3. Požička vypláca sa celkom v hotových peniazoch. 4. Listina verejného notára nenie potrebná, potrebuje sa len la né uhodnovenie notárske. Ústav požičku vypovedať nemôže.

oračiny čistia od škodlivých hmyzov, húseníc a červíkov.

Tolko je isté, že keby vtáci vyhynuli, chrobač by bola neobmedzeným pánom na zemi, až konečne s vyhnutím rastlínstva aj ona by vzala zkažu.

Či sa nachodí dakto medzi vami, kto by o tom pochyboval, že vtáci tiež tak pocítia bolesť, jako my sami? Nevideli ste ešte samičku, jak nespokojne obletuje okolo hniezda, keď jej vyberú mláďatá alebo vajička? A vy predsa necháte trýzniť ubohých vtáčkov? Starí Gréci raz odsúdili na smrť jedno dieťa, lebo vyklalo vrane oči. Ozaj koľki by museli u nás zomreť, keby každého trýzniteľa vtáčkov na smrť odsúdili?

Vypočítajte len, jakú ohromnú škodu ti zapríčiní tvoj syn, keď vyberie päť vajičiek alebo päť mladých vtáčikov?

Ku stravovaniu každého z týchto mladých vtáčkov priemerne na jeden deň potrebné je päťdesiat húseníc alebo iného hmyzu, ktoré nasnášajú z okolia. To teda učini denne 250 kusov. Keď teraz kŕmenie mladých trvá za 30 dní, tak za tento čas tých päť mladých spotrebáje 7500 škodlivých húseníc.

Každá húsenica zničí denne najmenej dva kvety. Do ohľadu berúc to, že ku zakukleniu húseníc treba tiež 30 dní, tak za tento čas tých 7500 húseníc dovedna spustoší 450.000 takých kvetov, ktoré by boly priniesly ovocie. Teda keď by to chlapčisko nebolo bantovalo vtáčie hniezdo, bolo by sa v obci urodilo jablk, hrušiek, slivák, čerešien atď. o 450.000 viac. Keď však húsenica denne 10—30 kvetov zožere, čo keď sa k tomu dostane, aj urobí, tak bude škoda ešte značnejšia.

Z tohoto teraz už môžeme ľahko vypočítať, jaké osožné a potrebné je vtáčstvo v domácnosti prírody.



DOPISY.

Richvald (Kristályfalu, Spiš.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Račte prosím tieto riadky uverejniť v našom «Kreštane».

S radosťou oznamujem, že sme v našej cestovnej záležitosti už aj doteraz nie nadarmo písali a kloпали. Naš stoličný podžupan na ostatnom stoličúom zasadnutí vyslovil ša, že sa bude všemožne starať o to, aby

toporsko-richvaldská-haligovská obecná cesta so stoličnom podporou privedená bola do takého stavu, že by aspoň touto cestou vždy bolo možno dostať sa do Magury. Aj to povedal, že v zime s odšaflovaním snáhu spojená robota platí sa baďe z cestovej základiny.

To je — chvála Bohu — už tiež isté polahčenie. S tým ale ešte nebudeme celkom spokojní. Volajme, klopaťme, kým naša celkom oprávnená žiadosť nebude úplne vyplnená, to jest, kým našu, pre celú z 33 dedín pozostávajúcu Maguru najväčšiu cestu neprevezme stolica alebo krajina.

V tejto záležitosti Richvaldčania, Podolinčania a Ružbašania obrátili sa i k nášmu usilovnému pánu ablegátovi Antonovi Beszkidovi. On zaraz všetkým v ich materinskej reči odpovedal, že v tej veci všetko možné urobí.

S kresfiansko-ludovým pozdravom

Franc Klein,
farár spišsko-richvaldský.

Z lubovenského volebného okresu (Spiš.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctihodný Pán Redaktor!

Račte prosím uverejniť tieto riadky v našom mi-
lom «Kreštane».

Náš ludový ablegát Anton Beszkid v záležitosti podolinsko-orlavskej železnice už 51 razy bol v ministeriume. Vec doteraz dobre stojí, železnica iste hnde. Že sa práca ešte nezačala, to je preto, že následkom nového vymerania a nového ustálenia dráhy tej železnice, nový plán a aj nový rozpočet predostref sa musel ministromi. Minister slúbil nášmu pánu ablegátovi, že tú záležitosť skoro vybaví.

Aj to musím spemenuť, že náš pán ablegát, ktorý v máji mieni všetky obce okresu navštívil, doteraz každému, ktokolvek sa k nemu obrátil, zaraz odpovedal a dľa možnosti aj pomohol. Aj jeho politickí protivníci, ktorí sú nie prepriati, uznajú, že veľmi dobre a svedomite zastupuje okres. Na vlastné uši čul som ich to povedať, že oni popredku vedeli, že lepším ablegátom bude ako Salamonovci.

Vedeli to a predsa boli proti nemu! Jednoduchá príčina je tá, že liberálcom je kresťanská ludová strana to, čo čertovi svätená voda.

Nech žije a nech sa čím viac rozširuje kresťanská ludová strana!

Neohrozený okresný ludový vodca.

Spisy redakciou odporúčané.

Utešená knižočka 60 strán obsahujúca, ktorej nápis zneje: «Deň prvého prijímania a návodu ku dobrej spovedi», vyšla z pera dra Jozefa Janda (Nytraperesz-

Nech vám slúži na známosť,

že proti náteche, zachrypnutiu a zašlajmovaniu zvlášte výtečný liek je Fellerov Elsafluid. Ktokoľvek trpí na boľenie pŕs a hrdla liek tento utišuje kašeľ a obcerstvuje trpiaceho. Tucet na próbu 5 korún, dva tucty 8 kor. 60 hal. posíela franko lekárnik Feller Stubica, Kostolná-ulica č. 18. (záhr. stol.)

lény). Cena 10 hal. Nadovšetko teraz pred Velkou Nocou, keď sa deti pripravujú ku sviatosťam pokania a oltárnej, odporúčame ju katechetom, učiteľom rodičom. Po dokonádom návode ku dobrej spovedi podáva pôvodca 20 utešených dejín a či udalosti, v ktorých jakoby prstom bolo ukazané požehnanie dobrého prijímania a kliatba svätokrádežného prijímania. Žiadne školské dieťa by nemalo byť bez tejto neoceniteľnej knižočky, ktorá je povolaná prekaziť nejednu svätokrádežnú spoveď a nehodné prijímanie. Úplnou dôraznosťou a horúcou láskou ku dieťkam prosíme o rozšírenie tejto znamenitej knižočky. *Jozef Koník*, podučiteľ.

Rozmary a Žarty.

Može mať pravdu. Otec: Ondriško, pán učiteľ sa žaluje, že si veľmi sprostý!

Ondriš: Ale tatuško, keby mali chlapeci neboly takí sprostí, to by učitelia nemali žiadnej roboty.

*

Naivnosť. Kaprál (počas strielania so slepými nábitkami): Juro! Ty podlý syn, Prečo zavreš oči pri cielení?

Juro: Keď pán kaprál včera povedal, že dnes budeme slepo strieľať.

Nápadné. — Ale pani suseda, ten váš muž chodí akýsi smutný?

— Veru. je to aj mne nápadné a predsa ho každú chvíľu napomínam, aby neišiel do krčmy.

Odkazy redakcie.

Št. K. O. Uverejňujeme dľa žiadosti.

Št. K. K. Jestli možno ráčte poslať pokračovanie Daj vám Boh zdravia.

Vyzvanie k predplateniu.

Všetkých horlivých podporovateľov katolíckych pohybov uctive prosíme s prítomným aby «Krešťana» v kruhoch svojich známych rozširovať si nezťažovali. Odberateľov «Krešťana» ale, ktorí nám predplatné od dlšieho alebo kratšieho času dlhujú, napomínáme, aby nám podlžnosť svoju bez meškania zaplatili.

Predplatná cena:

na celý rok 4 koruny,
na pol roka 2 koruny,
na štvrt roka 1 koruna.
Do Pruska: na celý rok 6 korún.
Do Ameriky: Na celý rok 8 korún.

Administrácia Krešťana.

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 15. aprila.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tiská, nová	...	kor.	23:05—24:05
» stolnobelohradská, nová...	«		22:90—23:85
» peštianska, nová	...	«	23:00—23:95
« banátska, nová...	...	«	22:90—23:90
Raž prvotriedna	...	«	16:20—16:30
« druhotriedna	...	«	16:05—16:15
Jačmeň nový, prvotriedny	...	«	16:50—17:00
Ovos prvotriedny	...	«	17:50—18:00
« druhotriedny	...	«	17:10—17:40
Kukurica	...	«	11:60—12:00

Všetko po 100 kilogrammoch.

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	18:10	17:60	17:10	16:50	16:10	15:40	14:70
		č.	7	7½	8		
		K.	13:90	11:90	7:20		

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Strova:

Otruby drobné	...	kor.	9:50—9:15
« hrubé	...	«	9:10—9:40
Fazula veľká biela	...	«	20:00—21:00
Fazula strakavá	...	«	23:00—24:00
Šošovica čistá	...	«	25:00—36:00
Zemiaky (hornouhorské) biele	...	«	5:00—5:20
«	« ružové	«	5:40—5:60
«	« žlté	«	6:80—7:00
Proso	...	«
Datelinové sáme, červená datelina	kor.	170:00—180:00	
«	« lucerna	«	146:00—190:00
Mak	...	kor.	66:00—70:00
Hrach nelúpaný, čistý	...	«	27:00—28:00
Hrach lúpaný	...	kor.	46:00—55:00
Rasca (kmín)	...	«	68:00—.....
Konopné sáme	...	«	22:00—23:00

Za 100 kilogrammov.

Mäsité články:

Sviňská masť budapeštianska	...	kor.	154:00—155:00
«	« vidiecka	«
Slanina mestská 4-kusová	...	«	146:00—147:00
«	« 3-kusová	«	151:00—152:00

Koloniálny tovar:

Cukor v klobúkoch	...	kor.	82:00—82:50
« kockový	...	«	84:50—84:50
Spiritus denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill	...	«	47:00—48:00
Spiritus rafinovaný, odaný vo veľkom	...	«	177:00—178:00

Spolu so sudom.

Od desaťročia
 upotrebuje sa s mimoriadnym
 úspechom nie z vnútra, lež
 zvonku proti lámke a
 pakostnici
KRIEGNER-a

REPARATOR

Provybuje
 všetky iné lieky
 proti klaniu, lípaniu
 boleniu drieka a kosti
 atd. Cena malej flašky 1 K,
 veľkej flašky 2 kor. K dostaniu
 v každej lekárni. — Poštou
 každodenne rozposiela Kriegner
 lekáreň Budapest, Kalvin-tér

Najlepší český prameň k objednaníu.



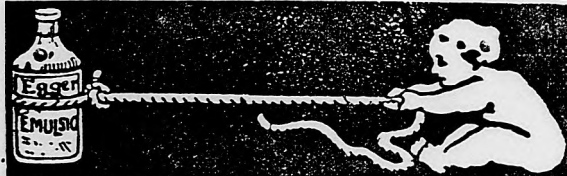
Lacné perie na postel!

1 kg. sivé dobré drápané 2 K
 lepšie 2 korúny 40 hal.; prímé
 polbiele 2 korúny 80 halierov;
 biele 4 K, biele páperové 5 K
 10 h.; 1 kg. veľmi fajne, ako
 snah biele, drápané 6 K 40 h.
 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K
 7 K.; biele fajnové 10 K.; naj
 fajnejšie papierie z prs 12 K. —
 Pri oblednaní 5 kg. franko. —

Hotové postele z hustej tkaniny červeného, modrého, bieleho
 alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá
 120 cm. široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý. 60 cm.
 široký, naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkkým perím 16 K.
 polpapierie 20 K.; papierie 24 K.; jednotlivé periny 10 K., 12 K.,
 14 K., 16 K.; podhlavky 3 K., 3 K. 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé
 140 cm. široké 13 K., 14,70 K., 17,80 K., 21 K. **podhlavky** 90 cm.
 dlhé 70 cm. široké 4,50 K., 5 K., 5,20 K., 5,70 K. Spodné periny z
 pevného vrázkovaného grádlu 180 cm. dlhé, 118 cm. široké 12,80,
 14,80 K. Vývoz s postovou dobierkou od 12 K. počnúc franko.
 Výmena alebo návrat dovolené.

Za nezopovedné návrat peňazi obšírny cenník zdarma a franko.
S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy.)

Slabé diet'a tlstne
 Slabé diet'a svalnatie
 Slabé diet'a kostnatie
 Slabé diet'a pevnie



jestli pečlivá matka, nemocou zoslabenému dieťaťu
 užívať dá norvegským rybácim olejom miešanú a
 ochrannou známku opatrenú

pravú „Egger“-Emulsiu

ktorá soslňuje kosti a prispieva ku tvoreniu
 svalov. Tento rybáci olej následkom nedostatoc-
 ného vývinu zkrpatelé deti ako aj zoslábnutí,
 málokrvní, dospelí ochotne užívajú, bo chuť a vôňa
 tohoto lieku neupominajú na rybáci olej. □□

K dostaniu v každej lekárni.
 Cena pôvodnej flašky 2 kor.

Tri flašky za šest korún, pri poprednom do-
 ručení peňazi posielá franko.

Nádor lekáreň, Budapest, VI., Váci-körut 17.

Pri objednávkach na naše ohlasy,
 prosíme odvolávať sa vždy na náš
 časopis.

Lacné české perie!



5 kilo nové
 tmavé driapané
 9.80 K, lepšie
 12 korún, Biele
 mäkké, jak pá-
 per 18 K, 24 K.
 Biele ako snah
 mäkké jak pá-
 per, drápané 30,
 38, 42 K. — **Hotové postele.**
 Z červeného činovatu 1 dobre
 naplnená perina, alebo 1 zpodná
 perina 180 cm. dlhá 116 cm. ši-
 roká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—
 2 metre dlhá, 140 cm., široká K
 13.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška
 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—,
 3,50, 4.—, 99 cm. dlhá, 70 cm.
 široká K 4,50, a 5,50. Krom toho
 shotovujeme vo veľkosti dla vôle.
 Trojdielovú srstennú matrac na
 jednu postel K 27.—. Lepšej ja-
 kovosti K 33. Zasielky vyše
 10 korún franko s postovou do-
 bierkou. Výmena a navrátenie
 dovoluje sa pri nárade porta.
Benedikt Sachsel, Lobes 135.
 pri Pilsen (Čechy).

Hirdetmény.

Gyorsvonat feltételes megál-
 litása Szakály-Högyész állo-
 máson.

A budapest-keleti p. u.-on
 fumei vonalon február hó
 15-től bezárólag október hó
 31-ig forgalmban levő, Fiu-
 mébél este 7 óra 55 per-
 kor induló és Budapest
 keleti p. u.-ra másnap dél-
 előtt 9 óra 3 perckor ér-
 kező gyorsvonat folyó évi
 március hó 1-től kezdve
 Szakály-Högyész állomáson
 reggel 6 óra 43 perckor
 utasok fel- és leszállása
 céljából feltételesan meg-
 álltatik.

Budapest, 1911. febr. 27.

Az igazgatóság.



Oznamený prijíma

administracia

„Krestan“

Budapest,

Szentkirályi-u. 28.



Známo je vôbec,

že len

LUDVIKA KÁLLAI-ho

motorfabrika

Budapest, VI., Gyár-utca 28,

pri úplnej záruke líruje najchýrnejšie motor-
 miátiace stroje. Po celej krajine pochvalne zná-
 mych najlepších a najjednoduchších, pôvodných
Ludvika Kállai motorov prosíme žiadať
 obrázkový cenník.

Upozornenie! Ludvika Kállai-ho vychýrenú
 motorovú fabriku netreba zameniť s druhými
 firmami pod menom Kállai.

Ludovú pút do svätej zeme

s dovolením prevelebných vrchnosí cirkevných a
 predstavenstva rádu sriaďuje **P. Ferdinand Kaizer,**
 duchovný rádu sv. Františka a komisár svätej zeme.
 Odchod z Budapešte 1. augusta 1911. — Návrat 23.
 augusta. **Ceny:** pre 500 pútnikov: Do Jeruzalema I.
 trieda 425 korún. Aj do Nazareta I. trieda 505 korún.
 II. trieda 365 korún. Aj do Nazareta 445 korún. III.
 trieda 225 korún. Aj do Nazareta 305 korún. Jestli
 by do 1. mája prihlásilo sa menej pútnikov ako 500,
 ceny sa zvýšia a vtedy koštuje: I. trieda 700 korún,
 II. trieda 550 korún, III. trieda 350 korún. V týchto
 cenách obsahuje sa: 1. Železničná a lodná karta z
 Budapešte do Jeruzalema a zpiatky. 2. Z Triestu do
 Jaffy zaopatrenie na lodi bez liehových nápojov. 3. V
 svätej zemi úplne zao, atrenie s vinom. 4. Výdavky za
 voz pri výlete do Betlehema. 5. Vydavky za voz pri
 výlete do sv. Jána. 6. Výdavky v Jaffe pri opustení
 lode a návrate na loď. 7. Z Jaffy po Triest úplne
 zaopatrenie bez liehových nápojov. 8. Výdavky za
 prehladnutie cestovných passov. 9. Poplatok (20 korún)
 za navšívienie svätých miestností nachodiacich sa v
 ruká h turkov jeruzalemských. Povinnatosť k úplnému
 zaopatreniu trvá od Triestu po Triest. **Smer cesty:**
 Budapest—Triest—Jaffa. (Tu zostúpa z lode tí, ktorí
 nesúčastnia sa na púti do Nazareta a pod vedením
 duchovného z rádu sv. Františka idú do Jeruzalema,
 kde prehladnu sv. miesta, kým ostatní pútnici vrátia
 sa z Nazareta) Caifa—Hora Karmelská—Nazaret (tu
 pobavenie sa cez tri dni, rátajúc cestovanie ta a návrat;
 v tomto čase kto chce na vlastné trovy môže ísť na
 Horu Tábor na koni alebo na somárovi) Caifa—Jaffa—
 Jeruzalem—Betlehem—Sv. Ján (v tomto čase kto chce
 na svoje trovy môže ísť do Jericha, k Jordánu a k
 mrtvému moru) Jaffa—Triest—Budapest. **Prihlasy:**
 Prihlásiť sa možno do 1. mája jedine u **P. Ferdinanda**
Kaizer (Budapest, II. okres, Marat-körut 23. číslo), z
 ktorej príležitosti popredku treba poslať 50 korún.

Verte

že slanovinový lieh sily

kráľom je slanovinových liehov!
 za 6 korún franko posielá 3 veľké alebo 6 stred-
 ných flašiek

„KOSMOS“-LABORATORIUM, Győr, Baross-ut.